

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 4:14 | 4:28 | 4:20 | 4:34

מוצאי שבת 5:25 | 5:27 | 5:25 | 5:28

רבינו תם 6:05 | 6:03 | 6:02 | 6:05

שבת מברכין, ראש חודש בימים חמישי שישי
המולד ביום חמישי בשעה 9:45 ו-12 חלקים

הילולא
דצדיקיא

כה - רבי דוד כהן למגרב

כו - רבי שלום לופס
רבה של עכו

כז - רבי משה נתן נטע
צינורט

כח - רבינו יונה מגירונדי
מח"ס 'שערי תשובה'

כט - רבי צבי הירש מרימנוב

א - רבי אפרים אנקוואה

ב - רבי אהרן קוטלר
ראש ישיבת ליקווד

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

משכיל לדוד

מעלת מידת החסד

ויוכל לבוא לביתו.

על כן הזהיר אברהם אבינו את אליעזר לחפש אשה זווקא בחרן, שהיה בהם לכל הפחות את מידת החסד. ובאמת אליעזר מצא את רבקה שהייתה צדקת גדולה, שאף על פי שגרה בין רשעים לא למדה ממעשיהם. וראיה - שכאשר הגיע לבאר שבע וראתה את יצחק מרחוק נפלה על פניה, משום שראתה שכינה עליו. וכתוב ברמ"ע מפאנו (עשרה מאמרות, מאמר אם כל חי ח"ג סי' כט) שיצחק לאחר העקידה לקחו אותו המלאכים ולמדו איתו תורה שלש שנים, ומשום כך זכה להשראת השכינה.

נערות רבקה גם התלוו אליה והן לא נפלו על פניהן, כיון שלא ראו את השכינה. וכמו כן כל בנות באר שבע, שראו את יצחק השכם והערב לא יראו ממנו, כי לא זכו לראות את השכינה שהייתה מרחפת עליו. ורק רבקה שהייתה צדקת זכתה לראות את השכינה ועל כן נפלה על פניה.

מה גרם לרבקה להיות צדקת - הפלגתה במידת החסד. וזה מה שראה אליעזר, כיצד ילדה בת שלש שנים מציעה את עצמה להשקות את כל הפמליא ואת הגמלים, ועם כוחה הדל שאבה וחזרה ושאבה עד שהגמלים כילו לשתות. וחישבתי ששאבה לכל גמל לפחות מאה ליטרים, שזהו כמות המים ששותה גמל אחד, כפול עשרה גמלים, נמצא ששאבה לגמלים כמות מרובה מאוד, מלבד מה ששאבה לאנשים. ומידת החסד שהייתה טבועה בה נתנה לה את הכוח לשאוב כמויות עצומות אלו. ולכן זכתה שמייד כשהגיעה לבית יצחק הייתה לה את ברכת שרה אמנו בחלה, בנר ובענן (בר"ס, טז).

את גודל מעלת מידת החסד רואים אצל אברהם אבינו, כאשר היה כואב ביום השלישי למיתו ולא היה יכול לקום ממיטתו מחמת הכאבים. הקב"ה בראותו זאת בא לבקרו ביקור חולים, ובכל אופן בזמן שראה את שלושת הערבים ניצבים בפתח האוהל, שכח את מכאוביו ורץ לקראתם.

במשך יום שלם ראה הקב"ה את מעשה גמילות החסדים שהיה עושה אברהם עם האורחים, כדי להכניס תחת כנפי השכינה, וראיה מכאן שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני שכינה. ואת זה למד אברהם מהקב"ה בעצמו. כי הרי אברהם היה בטל כולו וכמו שאמר - "ואנכי עפר ואפר" (בראשית יח, כז), ובכל אופן בא ה' לבקרו בשביל לגמול איתו חסד וליטול ממנו אחד משישים מחוליו.

בגמרא (ר"ה יז, א) מסופר על אחד מהאמוראים שחלה ונטה למות וחשבו שימות וקם לתחיה ואמר שראה איך ה' מונע ממלאך המוות ליטול את נשמתו, ואומר לו שכיון שהוא מעביר על מידותיו ומטיב לאחרים, הגם כשהגיע עתו להסתלק מן העולם ראוי להוסיף לו עוד שנים טובות. ועל זה נאמר (ר"ה שם) "כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו".

"כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק" (בראשית כד, ד)

הקשה הר"ן בספר דרשותיו, מדוע הצריך אברהם את אליעזר לקחת אשה ליצחק דווקא ממולדתו ולא מבנות ארץ כנען. והרי הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה, ומה ההבדל ביניהם.

ונראה לתרץ שידע אברהם שאף על פי שגם בחרן עבדו עבודה זרה, מכל מקום הייתה טבועה בהם מידת החסד, ולמי שיש מידת החסד, אפילו שיש לו הנהגות לא טובות סופו שיבנה ויגדל. וכמו שכתוב (תהילים פט, ג) "עולם חסד יבנה". "העולם" הוא האדם בבחינת עולם קטן. לומר, שאם יש באדם חסד - הוא "יבנה" ויגדל, ואת זה היה בחרן ולא היה אצל הכנענים.

בארץ כנען היה את סדום ועמורה, שהחסד והצדקה היו לצנינים בעיניהם. ומי שביקש צדקה או מי שנתן צדקה שם היה מיד נהרג. וכפי שמצינו אצל מלך סדום, שביקש מאברהם שיחזיר לו את הנפשות בשביל לשלוט עליהם, שנאמר (בראשית יד, כא) "תן לי הנפש והרכוש קח לך". וכן אצל עפרון החיתי דרשו חז"ל (ב"מ פז, א) מדוע נכתב שמו חסר "עפרן" בלא "ו", לרמז שהיה בבחינת מרבה בדברים וממעט במעשים. שבתחילה אמר לתת את הקבר לקבור את שרה בחינם, ולבסוף לא נתן עד שקיבל סכום עתק של ארבע מאות שקל כסף, ולא עוד אלא שדרש את כל הארבע מאות שקלים בכסף "עובר לסוחר" - שהוא כסף משובח. ובתחילה אמר לאברהם "ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היא", ורש"י מפרש ש"ביני ובינך" פירושו - לשנינו שאנחנו אוהבים. ומהיכן התיידדו להיקרא אוהבים, אלא ודאי שבשביל לקבל את הכסף קראו אוהב. וזו אם כן הייתה רשעותו של עפרון, שלא חשב על אברהם שמתו מונח לפניו, אלא מתמקח באופן מביש על המחיר, ולבסוף מקבל מחיר מופקע ומופזר, ורק אז מניח לאברהם לקבור את שרה.

בחרן לעומת זאת, אפילו שהיו רשעים הייתה בהם מידת החסד. אצל לבן כתוב (ילקוט שמעוני בראשית רמז ק"ט) שכאשר שמע שאליעזר הגיע לחרן וכשראה את התכשטים שעל ידי אחותו רבקה, חמד בעושרו של אליעזר ויצא לקראתו להורגו. ואליעזר, כאשר ראה את לבן יוצא לקראתו בחרו, אמר שם ה' ופרח באוויר עם כל עשרת גמליו. ואז ראה לבן שאינו יכול לו, מיד אמר לו "בא ברוך ה' למה תעמוד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים" (בראשית כד, לב) ורש"י פירש, "פניתי הבית" - מעבודה זרה. ולמה פינה את ביתו מעבודה זרה, אלא ודאי רצה לארח את אליעזר אצלו בבית, וידע שלא יסכים לבוא לבית שיש בו עבודה זרה. וקשה, הרי הוא יצא להילחם בו ולהורגו, ומדוע פינה מראש את העבודה זרה מביתו. אלא שאף בשעה שהלך לעשות מעשה נורא של רציחה, לקח בחשבון שיתכן שלא יוכל על אליעזר, ומיד התעוררה בליבו מידת החסד שהייתה טבועה בו, ופינה את ביתו מעבודה זרה, על הצד שאליעזר ינצל

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

הדרכה לבירור שידוך טוב

"ולקחת אשה לבני ליצחק" (בראשית כד, ד)

בספר 'משמר הלוי' מספר על יהודי אחד מירושלים שהגיע לרבי שמואל רוזובסקי זצ"ל, ואמר שהוא מבקש לדבר אתו כמה דקות, כי הנה יש לו בת שהגיעה לפרקה, ומציעים לה שידוך בחור מיישיבת פוניבז', והוא חפץ להתעניין על החבור.

הלה החל לשאול את ראש הישיבה מספר שאלות על המועמד, ונשים לב לשאלותיו:

הוא צריך לדעת כמה שעות ביום בחור לומד, איך שמירת הזמן שלו ואיך שמירת הסדרים, ואם הוא מגיע לתפילות בישיבה, ואיך ההשתתפות שלו בשיעורים, ואם הוא שואל כענין, ואם הוא מבין מה שעונים לו... וכו' וכו'.

אחר שקיבל תשובות המניחות את דעתו, הודה לראש הישיבה שהקדיש לו מזמנו ועמד כבר ללכת לדרכו.

אמר לו ר' שמואל, בעדינות ובאצילות נפשו:

ראה נא, עד עכשיו אתה שאלת אותי שאלות, שמא תרשה לי, יקירי, לשאול אותך כמה שאלות. הנה מדברין הבנתי שאתה מתעניין בדבר שידוך לבתך, ואתה נראה מרוצה מאד מכל מה ששמעת, כי אתה כנראה מבין שזה כל מה שהבת שלך צריכה לדעת, באיזה שעה בדיוק הוא מגיע ל'סדר', ואם הוא יורד לעומק הסברות וכו'.

אך אני חושב שיתכן שאת בתך מאד מעניין לדעת אם החבור הזה בכלל... בן אדם. היה מן הראוי שתשאל אותי כמה פעמים בשבוע הוא מצחצח שיניים, אם בכלל... האם נעים לשבת לידו... ואיך הוא מתנהג בחדר האוכל, האם הוא מגיע ראשון ולוקח את המנה המשובחת, או שאחרי מנחה הוא לא רץ כל כך מהר לחדר האוכל, אלא יושב עם חברותא ולומד ומנצל את הזמן, והוא בא בסוף ואוכל את מה שנשאר.

ומה קורה אם קנקן השתיה שעל השולחן נגמר וצריך למלאותו שוב, האם הוא זה שתופס את הקנקן ורץ למטבח להביאו מלא, או שהוא יושב ב'סבלנות' זמן רב וממתין עד שמישהו אחר יעשה זאת... האם הוא נכנס מידי פעם למטבח להודות להם על טרחתם עבורו, ואיך הוא מתנהג כאשר האוכל לא ערב לחיכו, האם הוא בכל זאת אוכל, ואחר כך ניגש למטבח לומר 'תודה רבה, האוכל היה טוב', שהרי שעות רבות עובדים להכין לו את ארוחותיו, או שהוא היום לא אוכל, רק יורד לקיוסק וקונה ממתקים.

הנה הגעת למסקנה שהוא שקדן. שמא תברר איך הוא מתנהג כאשר הוא מסיים לימודו בשעה מאוחרת בלילה, כאשר חבריו כבר ישנים מקודם, האם הוא מוריד את נעליו טרם בואו ומחזיקים בידיו כדי שלא יתעוררו, או שהוא נכנס בקול רעש גדול בשעה זו ובבוקר, האם הוא מסדר את מיטתו או שהוא משאיר את חדרו מפוזר מתחילת הזמן ועד סופו.

אני חושב, אמר ר' שמואל, שהדברים הללו מאד צריכים לעניין את ביתך. כי אם המפונק הזה - שלא חושב על סביבתו - יבוא בצהריים מהכולל הביתה, והיא הרי כבר מהבוקר עבדה להכין לכבודו ארוחת צהרים, והוא מגיע, ומתיישב לאכול, והאוכל לא יהיה בדיוק כמו שהוא חשב ומה שהוא רצה, ואז יעוות את פניו באי שביעות רצון בולטת - האם תתנחם בתך במחשבה על מה שאמר לה אביה לפני שעשו את התנאים, שהוא היה אצל הרב רוזובסקי, ור' שמואל אמר לו שבשעה שלמדו בישיבה בבא בתרא, והגיעו לפרק "לא יחפור" לסוגיא ד'חרדל ודבורים' ו'הרחקת נזיקין', ושם יש בסוגיא "קצות החושן" חמור מאד, ויש שיטה של רעק"א ויש שיטה של ה"אבי עזרי" - "קונטרס הרחקת נזיקין", ונדמה לי - כך אמר אז ר' שמואל - שהבחור היחיד שחדר לעומק הדברים והבין את כל חילוקי השיטות וההסברים בזה, היה החבור הזה..."

"ואם כך" - ממישיבה היא מחשבתה - נכון שהוא מתנהג בגסות ואין לו שום יחס אנושי, הוא יכול לבעוט במיטיב לו כאשר משהו לא מוצא חן בעיניו, אך בכל זאת אני מאד מכבדת אותו, כי הרי הוא מבין את כל החילוקי שיטות, ראשונים ואחרונים בסוגיא זו של הרחקת נזיקין..."

אלו דבריו הנוקבים של ראש הישיבה, מהם נלמד כיצד עלינו להתנהג באופן אישי, ומה עלינו לברר בטרם ניגש לשידוך טוב ומוצלח באמת.

אמונה הטבועה בתמונה

תלמידי ר' רפאל עמר הי"ו, סיפר לי מעשה מדהים. ואני למדתי ממעשה זה עד היכן מגעת האמונה בחכמים.

וכך הוא סיפר:

"באחד הימים נסעתי למרוקו עם שותפי, טייס בחיל האוויר הישראלי, אשר זמן מה לפני כן החל להתקרב ליהדות. כיון שהיינו במרוקו, הצעתי לחברי ללכת להשתטח על קברו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א. חברי הסכים ואנו נסענו לבית העלמין באסוירא.

שומר בית העלמין, הובילנו אל הקבר ונתן בידינו ספרי תהילים. באותה שעה הבחין שותפי הטייס כי בידי השומר מצויה פיסת נייר, לפיכך פנה הטייס בשפה האנגלית לשומר ושאל אותו מה יש לו ביד. לשאלתו, השיב השומר: "בידי מצויה תמונתו של הצדיק רבי חיים פינטו, אותה קיבלתי פעם מנכדו של הצדיק".

כשמעו זאת הטייס הוא פנה אליי בלשון הקודש, כדי שהשומר הערבי לא יבין, ואמר לי: "בא ננסה לקנות מהשומר את התמונה. נציע לו סכום כסף גדול, אולי ירצה למכור לנו אותה".

וכך עשינו. הטייס הציע לשומר סכום כסף תמורת התמונה, אך השומר לא הסכים למכור אותה

בשום אופן. לפיכך העלה הטייס את הסכום לתשלום עבור התמונה, אולם הדבר לא שכנע את השומר והוא לא הסכים להיפרד מן התמונה שבידו. ולמרות שהטייס העלה עוד ועוד את המחיר המוצע - השומר לא התרצה וסירב למכור את התמונה. לבסוף הציע הטייס עבור התמונה ארבעת אלפים דולר! סכום שניתן היה באותה העת לרכוש באמצעותו בית במרוקו - אך למרות זאת סירב השומר להצעה.

פנה אליי שותפי הטייס ואמר לי: 'ראה כמה אמונה בצדיק יש לו לשומר זה, אמונה שוודאי נטבעה בו עמוק. הנה, למרות שהתמונה שבידו ישנה וקרועה - אין הוא מסכים לוותר עליה'. עד כאן היה סיפורו המופלא של תלמידי.

אין כל ספק שאמונה תמימה זו בצדיק - נטבעה בשומר כיון שראה ניסים ונפלאות בזכות הצדיק, ובשבילו - תמונה זו היא כל חייו.

ויש לנו ללמוד מאמונתו של השומר, שאם הוא, שאינו יהודי, הגיע לאמונה חזקה כל כך בצדיק - עד כדי כך שוויתר על סכום כסף גדול מאד ובלבד שתמונת הצדיק תישאר בידו - על אחת כמה וכמה עלינו להאמין בצדיקים ובזכויותיהם באמונה שלמה ומוחלטת.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"זהמלך דוד זקן בא בימים" (מלכים א. א)

הקשר לפרשה: בהפטרה נאמר: "זהמלך דוד זקן בא בימים",

וכן בפרשה נאמר אודות אברהם אבינו ע"ה: "ואברהם זקן בא בימים". וכמו כן בהפטרה מובא שדוד מסר את המלוכה לפני מותו לשלמה בנו, כפי שמסופר בפרשה שאברהם נתן את כל אשר לו ליצחק אבינו ע"ה.

נצור לשונך

רכילות במכתב

תולה ארץ על בלימה

באיסור רכילות אין הבדל, בין אם הוא מספר לו בפירוש מה שאחד עשה לו, או דיבר עליו, ובין על ידי מכתב. ואחת היא, אם הוא מספר לו, שפלוני גינה אותו בעצמו, או שמספר לו שפלוני גינה את סחורתו, כיון שעל ידי זה מכניס שנאה בלבו עליו.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מה יש לנו ללמוד מעקידת יצחק

"ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה" (בראשית כג, ב)

מבאר רש"י; "נסמכה מיתת שרה לעקדת יצחק לפי שעל ידי בשורת העקדה שנזדמן בנה לשחיטה וכמעט שלא נשחט, פרח נשמתה ממנה ומתה".

ושמעתי עוד פירוש אחר, שעל פיו מיושבת סמיכות פרשת העקידה למיתת שרה, שכאשר שמעה שרה שבנה כמעט נעקד על גבי המזבח ולבסוף לא נעקד, כל כך הצטערה על כך שבנה לבסוף לא מסר נפשו למען קידוש ה', עד שצערה העמוק הכריע אותה ופרחה נשמתה. (טללי אורות בשם הגר"ח מבריסק).

ולאור פירוש זה הגעתי לידי קושיה עצומה, הרי ידוע הוא שכאשר אברהם הכין את חפציו והתכונן לעלות להר המוריה בכדי לעקוד את יצחק בנו, אמר לשרה טרם צאתו שהוא לוקח את יצחק ללמוד תורה בישיבת שם ועבר (ילקוט שמעוני בראשית כב, צח).

וקשה, מדוע אברהם מצא לנכון לשנות מן האמת ולא אמר לשרה דברים כהווייתם, שבכוונתו ללכת לעקוד את יצחק, ואם תאמר ששינה מן האמת, בכדי לא לצער את שרה ולהדאיגה בכך שבנה הולך למות, אדרבה, הרי שרה הצטערה על כך שלבסוף בנה לא נעקד, עד שנפלה תחתיה ומתה, ומשמע שאם אברהם היה אומר לה שהוא הולך לעקוד את יצחק, הייתה שמחה עד מאוד על הזכות שנפלה בחלקה, שפרי בטנה יעלה לעולה לפני ה', והדברים קשים הם וטעונים הסבר.

ויישוב הדברים הוא על פי הנאמר "אדם כי ימות באוהל" (במדבר יט, יד), ומבארים חז"ל (שבת פג, ב) שהדברים אמורים בתלמיד חכם היושב בבית המדרש וממית עצמו באוהלה של תורה, ומכניע את כל יצרי וממית את תאוותיו לצורך לימוד התורה הקדושה, ואמנם לימוד התורה דורש כוחות נפש ותעצומות רבים, מפני שבכל דבר של קדושה מיד היצר הרע בא ומנסה להכשילו, ובלמוד התורה על אחת כמה וכמה. ואם כן, אם האדם אכן זכה לבטל את הגשמיות מעליו, הוא כממית עצמו באוהל ושכר רב לו מן השמים.

כמו כן נאמר "אדם כי יקריב מכס" (ויקרא א, ב), ומפרשים חז"ל (תנחומא ויקרא פ"ה) שהתורה דורשת הקרבה עצמית עצומה לצורך לימודה וקיומה, שכאמור, היצר עומד בדרכו של האדם ומניח לו אבני נגף רבים מתוך מטרה ברורה להכשילו. ואברהם אבינו שאמר לשרה שהוא הולך להכניס את יצחק לישיבה - לא שינה מן האמת, שהרי הלומד תורה הרי הוא כעולה תמימה לפניו יתברך, בשל ההקרבה העצומה שיש לו לאדם להקריב לצורך לימודו.

אברהם בחר לומר לשרה שיצחק הולך להיעקד בישיבת שם ועבר, היה בכדי להמתיק את אוזנה, ולהנחיל מסר לדורות - שהמקריב את כל רצונותיו ומאוייו לצורך לימוד התורה, דומה הוא ליצחק בשעתו שנעקד על גבי המזבח והשכר על כך גדול ועצום לאין שעור.

פניני הפרשה

שני אוהבים כל אחד לחוד

"אדוני שמעני, ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היא ואת מתך קבור" (בראשית כג, טו)

"ביני ובינך" - פירש רש"י "בין שני אוהבים כמונו".

וממתי היו אברהם אבינו ע"ה ולהבדיל עפרון הרשע אוהבים?

אלא הפירוש הוא, כפי שמוכח בספר 'אמרי חיים', ששניהם אוהבים איזה משהו; אברהם אבינו ע"ה הוא אוהב מצוות ולא ישווה בעיניו כל סכום עבור קיום מצוה, ולעומתו עפרון הרשע הוא אוהב רק את הכסף, ואז ממילא אין ארבע מאות שקל נחשבים בעיניו, שהרי "אוהב כסף - לא ישבע כסף".

גיבור המושל על יצרו

"ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו" (בראשית כד, ב)

הפשט הפשוט הוא, שאמר אברהם אל עבדו אליעזר שהיה מושל ומנהל ביד רמה את בית אדוניו אברהם אבינו.

באופן אחר פירש השל"ה הקדוש "המושל בכל אשר לו" - שהכוונה היא על אברהם אבינו, שאליעזר היה עבדו וזקן ביתו של אברהם אבינו שהוא, אברהם, היה "מושל בכל אשר לו".

ביאור הדברים, כי פעמים יש אדם שחננו השי"ת בעושר גדול, ואינו נוהג בנדיבות, מקמץ וחס על ממנו ואינו מרבה בנתינת צדקה, וודאי יש קליפות וכוחות הסטרא אחרא שהם השולטים על עושרו, ומונעים אותו שלא יוכל למשוך בשלו. אולם אברהם אבינו היה נדיב גדול ובעל צדקה "מושל בכל אשר לו".

עיקר המעלה בשידוך טוב

"אתה הכחת לעבדך ליצחק" (בראשית כד, יד)

גופי הלכות ונימוסין דרשו חז"ל משיחתן של עבדי אבות, וביחוד בפרשתנו בשליחותו של אליעזר לחפש אשה לבן אדונו.

אחת השאלות היותר מדוברות היא: אלו מעלות יש להתעניין בשידוך?

על כך משיב מרן הרב שך זצ"ל במענה לבחור שהפנה אליו שאלה שכזו, וכך הוא כותב לו ('מכתבים ומאמרים' ח"ו, תשי"ט):

"דע כי עיקר מה שיש לך לחפש, הוא שתהיה המדוברת בעלת מידות, שזוהי המעלה כלול בה הכל. שהרי גם אליעזר לא בחן את רבקה בשום ענין אלא במידות - בעשיית חסד, ואף כשעלו המים לקראתה לא ראה במופת הזה ראייה שהיא המיועדת, אלא רק כאשר גמלה איתו ועם אנשיו חסד, נוכח לדעת כי זוהי האישה הראויה ליצחק".

"ובדבר מה שאמרו "רוב בנים דומים לאחי האם", אין הדברים אמורים אלא לענין המידות והתכונות הנפשיות, שהן באות בדרך כלל בתורשה. אבל בענייני דעות, כגון מה ששאלת שאח האם משתייך לחוגי המזרח, זה אינו שייך כלל למאמרם "דומים לאחי האם", כי ענין הדעות הוא דבר המסור לידי בחירה, ולכל אדם ניתנה הבחירה".

הכל בשביל תאוות הממון

"וירץ לבן אל האיש" (בראשית כד, כט)

מדוע לבן היה נחפז כל כך עד שהוא עשה את הדרך בריצה?

רש"י הקדוש עומד על כך ומסביר שלאחר שלבן ראה את הנוס, הבין שהמדובר כאן באיש עשיר מאוד "ונתן עיניו בממון".

מהו פשר הפתגם "נתן עיניו בממון"? מדוע דווקא עיניו?

בספר 'שני המאורות' מבאר שהרי ידוע כי פסיעה גסה נוטלת ממאור עיניו של אדם (ברכות מג, א) וזהו ששואל רש"י: למה ועל מה רץ? והלא יפגעו עיניו מחמת ריצה יתירה זו?

ועל כך הוא משיב: "נתן עיניו בממון", היינו שלבן הרשע היה מוכן אפילו לתת את עיניו ולהפסיד את מאור עיניו בשביל תאוות הכסף.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

ומה מחשבה היה בדעתו של הקב"ה? כך היה בדעתו של הקב"ה, כל אומה ומלכות שיבאו ויקבלו את התורה יהיו חיים וקיימים לעולם ולעולמי עולמים, שנאמר "והלחות מעשה א-להים המה והמכתב מכתב א-להים הוא חרות על הלוחות" (שם ל"ב), אל תקרי חרות אלא חירות, שאין לך בן חורין אלא מי שאין מלאך המות שולט בו, וכיון שעשו את העגל, חזר מלאך המות עליהם, שנאמר (במדבר כ"א) "וממתנה נחליאל", ממתן תורה נחלו אל. וכיון שעבדו עבודת אלילים בא עליהן מלאך המות, שנאמר "אני אמרתי א-להים אתם ובני עליון כלכם". אכן לאחר שחבלתם מעשיכם, כאדם תמותן (תהלים פ"ב).

אבל באהרן כתיב (מלאכי ב) "תורת אמת היתה בפיהו ועולה לא נמצא בשפתיו בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעון כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא". וכי תעלה על דעתך שאהרן עובד עבודת אלילים ח"ו, אלא לא עבד אהרן עבודת אלילים אלא עיכב אותם עד שיבא משה, וכדרך שעשה יעקב אבינו שהיה מקיים את כל התורה כולה קודם שניתנה התורה והיה מתכוין לבטל עבודת אלילים, שנאמר (בראשית ל"ה) "ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו הסירו את אלהי הנכר אשר בתוכם והטהרו והחליפו שמלותיכם ויתנו אל יעקב את כל אלהי הנכר אשר בידם וגו' ויטמון אותם יעקב תחת האלה אשר עם שכם". ומה היה שכרו על אותה מצוה, זהו מה שנאמר אח"כ "ויסעו ויהי חתת א-להים על הערים אשר סביבותיהם ולא רדפו אחרי בני יעקב".

כדי שידעו עבדי ובני ביתי שאני אוהבה אהבה גמורה. ועד שהמלך עוסק בחופות ולצוות אל השליח ולשגר אל האשה מתנות מרובות, אמרו לו הבריות; זנתה אשתך עם אחר. מיד מניח המלך את הכל מידו, והשליח נדחף לאחוריו ויצא מבוהל מלפני המלך.

וכן היה הדבר עם הקב"ה וישראל שנאמר (שמות ל"ב) "לך רד כי שחת עמך", וכתוב (ש"ה א) "עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו".

ברוך שאמר והיה העולם, ברוך הוא ברוך עושה מעשה בראשית, ברוך אומר ועושה ברוך גוזר ומקיים, ברוך שזכר את הראשונות והעביר את האחרונות, שהיה לו לומר "נרדי נתן סרחון", ולא לומר "נתן ריחו".

וכיון שקבלו ישראל מלכותו של הקב"ה עליהם, ואמרו "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" (שמות כ"ד) מיד ירדו ששים רבוא מלאכי השרת והניחו בראש כל אחד מישראל שני כתרים, ככתרו של אדם הראשון - אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע, שנאמר (שם י"ט) "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש".

וכיון שסרחו ישראל במעשה העגל, ירדו מאה ועשרים רבוא של מלאכי חבלה ונטלו אותם מהם, שנאמר (שם ל"ג) "ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב". יכול לעולם, תלמוד לומר (ישעיה נ"ה) "ופדויי ה' ישוּבוּ ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה". בלבם לא נאמר, אלא "על ראשם", אלא מלמד שעתיד הקדוש ברוך הוא להחזירם להם לישראל לימות בן דוד ולעוה"ב, לך נאמר "ושמחת עולם על ראשם".

שנו חכמים; הוי עלוב ועניו לכל אדם, ולאנשי ביתך יותר מכל אדם.

ומנין זה? תדע לך שכן הוא, צא ולמד מן הקב"ה שהיה עלוב ועניו לעמו בכל מקום, ולא הלך עמהן כדרכיהן ולא שפט אותם כעונותיהם אלא היה להם במידת ענוה שלו.

ומנין שכן הוא? תדע לך ממאה ועשרים יום מיום שנתנה תורה לישראל ועד יום הכפורים הם מאה ועשרים יום, מיום שעלה משה להר סיני בראשונה להביא תורה לעמו ישראל עד שירד מהר סיני באחרונה בפעם שלישית, ואלמלא שנהג הקב"ה עמהם במידת ענוה - לא נתנה התורה לישראל. משלו משל למה הדבר דומה?

למלך בשר ודם שקידש את האשה, והיה אוהבה אהבה גמורה. מה עשה המלך. שלח והביא אדם אחד לעשות לו שליח בינו לבינה, ומראה לו כל החופות שלו וכל החדרים וכל הסתרים שלו, ואח"כ אמר לאותו שליח; לך לאותה אשה ואמור לה שאין אני צריך משלה כלום, אלא תעשה לי חופה קטנה כדי שאוכל ואדור עמה,

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

היה זה בשעת בוקר מוקדמת. מרבית תושבי העיר עדיין נמו את שנתם, ורק כמה יהודים עשו את דרכם כשהם עטורים בטלית ותפילין, לעבר בית הכנסת. אחד מהם היה ר' יונה אבן חיים.

בעמדו על מפתן דלת בית הכנסת, גילה כי הוא לא הראשון שהגיע לשם. מבעד לקיר שמע ר' יונה שני קולות שלומדים תורה בתוך בית הכנסת.

ר' יונה זיהה מיד את קולו של אחד מהם, הלוא הוא רבי חיים פינטו הקטן זיע"א, אבל הוא לא נכנס עדיין לבית הכנסת, שכן ידע כי אם ייכנס יפריע ללומדים ממשנתם. רק כאשר פסק קול הלימוד נכנס ר' יונה לבית הכנסת. ואז הוא הופתע מאד. הוא ראה שם רק את רבי חיים לבדו.

מכיוון שרבי יונה שמע בבירור שני קולות של לומדים, הוא ניגש לרבי חיים ושאל אותו: היכן החברותא שעמו למדת מקודם? - האם ראית אותו? השיב לו רבי חיים בשאלה.

- כן! - השיב ר' יונה.

- "אשריך שזכית לראות את פני אליהו הנביא זכור לטוב, השיב לו רבי חיים זיע"א במאור פנים - זה האיש שלמד עימי".

ובתוך כדי דיבור, השביע רבי חיים מיד את ר' יונה לבל יהין לגלות לאיש את אשר ראו עיניו, כל עוד רבי חיים בחיים. ר' יונה שמר אכן את הסוד בליבו, ורק לאחר הסתלקותו של רבי חיים זיע"א, גילה רבי יונה את הסוד.

דודי רבי מאיר פינטו זיע"א, שח באזני מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, שכ"ק רבי חיים פינטו הגדול זיע"א כתב מאה חמישים בקשות כנגד ספר תהילים. והוסיף, כי לרבי חיים פינטו הקטן זיע"א היה כלי זמר כמין כינור, ובו ארבעה מיתרים שכוונו כנגד ד' יסודות, דומם, צומח, חי ומדבר. כל מיתר שכזה היה מפיק שבע סוגי קולות כנגד שבע ספירות.

בביאור הענין ביאר מו"ר שליט"א, שכאשר הצדיק היה נגון, בודאי הוא קישר אז ע"י השירה את כל העולמות - אבי"ע (אצילות, בריאה, יצירה, עשייה). שכן ידוע עפ"י הסוד כי האדם הוא המקשר את כל העולמות, ודרכו עוברים כל הצינורות אל המקור. ועיין בזה בספר חסד לאברהם לרבי אברהם אזולאי זצ"ל מה שמסביר בענין עיי"ש. ומשום הכי על הנביא אין רוח הקודש יכולה לשרות עליו אלא מתוך שמחה, כמו שראינו אצל אלישע הנביא ואצל שאול המלך ועוד, ששרתה עליהם רוח הקודש רק כאשר ניגנו לפנייהם בכינור. עיין בספר שמואל ובספר מלכים, כיון שע"י השמחה הנביא מקשר את כל העולמות, ורק דרך השמחה שורה עליו רוח הקודש או נבואה.